ENERGETIKA V EU

energetická politika Evropské unie
ČTVRTÉ ZASEDÁNÍ EVROPSKÉHO JADERNÉHO FÓRA
EU ETS – SNÍŽENÍ EMISÍ CO_2 V ROCE 2008

faq
ŠVÉDOVÉ CHTĚJÍ PROSADIT ZAVEDENÍ UHLÍKOVÉ DANĚ

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU
EVROPSKÝ PLÁN HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY SE REALIZUJE
KOMISE ZAŽALOVALA SLOVENSKO

o čem se mluví
SUMMIT O ZAMĚSTNANOSTI

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

5/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

stejně jako v jiných odvětvích naší i evropské ekonomiky i v energetice se pozornost posledních měsíců zaměřuje na důsledky a očekávaný vývoj hospodářského poklesu a finanční krize. Proto jsme pro květnové vydání bulletinu připravili například informaci z Mezinárodní energetické agentury o prognóze spotřeby energií v příštích letech či – z širšího úhlu pohledu – o průběhu a výstupech pražského summitu o zaměstnanosti (viz rubrika O čem se mluví), nebo spíše optimistickou zprávu o předpovědi brzkého obratu evropské ekonomiky z dílny EBRD. Přinášíme samozřejmě řadu zajímavostí ze samotné energetiky – věřím, že vás zaujmou zprávy o čtvrtém zasedání Evropského jaderného fóra v Praze či o energetické dimenzi jednání mezi EU a Ruskem. Tradičně nechceme ponechat bez povšimnutí ani obecnější politická témata, a proto jsme do květnového čísla zařadili například výsledky průzkumu o atraktivitě voleb do Evropského parlamentu pro evropské občany (mimochodem, stejně jako v minulosti nikterak vysoké) či zprávu o vzrůstající podpoře lisabonské smlouvy mezi irskými občany. Naše rubrika o často kladených otázkách tentokrát reaguje na zprávu ze severu Evropy, podle níž se švédské předsednictví chystá navrhnout plošné zavedení uhlíkové daně v EU. Kromě těchto zpráv a názorů naleznete v tomto vydání celou řadu dalších zajímavostí z prostředí evropských institucí či zpráv o provádění komunitárních právních předpisů, jakož i pozvání na výroční konferenci evropského energetického sdružení Eurelectric. Určitě si vyberete. S přáním příjemného čtení o květnových událostech nejen v energetice

Zuzana Krejčiříková

OBSAH

- energetická politika Evropské unie

  ČTVRTÉ ZASEDÁNÍ EVROPSKÉHO JADERNÉHO FÓRA | EU ETS – SNÍŽENÍ EMISÍ CO_2 V ROCE 2008 | VÝROČNÍ KONFERENCE EURELECTRIC V BUKUREŠTI

- energetika v Evropě a ve světě

  NEJVĚTŠÍ VĚTRNÁ FARMA V EU | EU A AUSTRÁLIE SPOJÍ SÍLY V BOJI S KLIMATICKÝMI ZMĚNAMI | SPOJENÉ STÁTY PŘEDBĚHLY NĚMECKO VE VÝROBĚ ELEKTŘINY Z VĚTRNÝCH ELEKTRÁREN | PODLE PŘEDPOVĚDÍ LETOS POKLESNE SPOTŘEBA ELEKTŘINY | SUMMIT EU – RUSKO NEPŘINESL POSUN V ENERGETICKÝCH TÉMATECH | ZEMĚ POBALTÍ PODEPSALY DOHODU O ENERGETICKÉM PROPOJENÍ SE ŠVÉDSKEM

- faq

  ŠVÉDOVÉ CHTĚJÍ PROSADIT ZAVEDENÍ UHLÍKOVÉ DANĚ

- právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

  EVROPSKÝ PLÁN HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY SE REALIZUJE | KOMISE ZAŽALOVALA SLOVENSKO

- evropské zajímavosti a zprávy

  VOLBY DO EP VĚTŠINU EVROPANŮ NEZAJÍMAJÍ | CENTRALIZOVANÉ STÁTY MAJÍ HORŠÍ EKONOMIKU | PŘÍZNIVÁ PROGNÓZA EBDR | IRSKO PLÁNUJE INTENZIVNĚJŠÍ KAMPAŇ PŘED REFERENDEM O LISABONU | KOMISE VYBRALA DVA OPERÁTORY PRO DRUŽICOVÉ MOBILNÍ SLUŽBY

- kalendář událostí v oblasti energetiky

- o čem se mluví

  SUMMIT O ZAMĚSTNANOSTI

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčiříková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz
Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz
Veronika Ládková | +420 211 042 445 | veronika.ladkova@cez.cz

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně | Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

ČTVRTÉ ZASEDÁNÍ EVROPSKÉHO JADERNÉHO FÓRA

Ve dnech 28. a 29. května 2009 proběhlo v Praze již čtvrté zasedání Evropského jaderného fóra (ENEF), které vzniklo v roce 2007 jako objektivní platforma pro diskusi o příležitostech a rizicích, které přináší využívání jaderné energie.

Jaderné fórum pořádá Evropská komise ve spolupráci s ČR a SR. Jeho zasedání střídavě hostí Praha a Bratislava. Mezi účastníky fóra patří vysocí političtí představitelé členských států, zástupci institucí EU, energetických společností, ale také spotřebitelských a nevládních organizací. Smyslem fóra je vést věcnou a objektivní debatu o výhodách i nevýhodách jádra. Evropské jaderné fórum má sloužit také jako poradní orgán institucí EU v oblastech jako jsou zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny, podpora investic, výzkumu a vývoje v energetice a v otázkách legislativy EU. Smyslem jaderného fóra je ale i stimulovat veřejnou debatu o využití jaderné energie.

Na zahajovacím zasedání Jaderného fóra na podzim roku 2007 v Bratislavě byly ustanoveny 3 pracovní skupiny, které zasedají v průběhu roku v Bruselu a jejichž výsledky a zprávy jsou základem pro jednání pléna v Praze a v Bratislavě.
Jedná se o pracovní skupinu zabývající se příležitostmi jaderné energetiky, jejímž úkolem je zabývat se právním rámcem jaderné energetiky v EU a analyzovat faktory, které ovlivňují konkurenceschopnost jaderné energetiky ve srovnání s ostatními energetickými zdroji.
Dále se jedná o pracovní skupinu pro rizika jaderné energetiky, která se věnuje možnostem vyšší míry harmonizace bezpečnostních požadavků na jaderná zařízení v EU a otázkám jaderného odpadu a vzdělávání.
Poslední skupinou je skupina pro transparentnost. Cílem této skupiny je navrhnout způsoby a prostředky vedoucí k objektivní, a na faktech založené, informovanosti veřejnosti o jaderné energetice. V Praze byly představeny výsledky všech tří skupin a jejich podskupin.
Podskupina nazvaná „Konkurenceschopnost jaderné energetiky“ představila svou SWOT analýzu porovnávající jednotlivé zdroje energie a jejich využití. Mimoto představila dotazník týkající se jednotlivých energetických scénářů pro EU do budoucna, který bude následně rozeslán k vyplnění všem relevantním subjektům a využit pro potřeby Evropské komise.
Druhá podskupina zabývající se financováním výstavby jaderných elektráren představila svou analýzu, která představuje různé, v současné době používané, metody financování výstavby.
Třetí podskupina nazvaná „Legal roadmap“ předložila přehled jaderné legislativy a jejích možných změn v budoucnu.
Pracovní skupina pro rizika navrhla změnu svého názvu na pracovní skupinu pro výzvy jaderné energetiky. Zástupci jejích podskupin následně zmínili zejména dosavadní výsledky v oblasti jaderné bezpečnosti v kontextu probíhajícího legislativního procesu o návrhu směrnice v této oblasti a v oblasti jaderného odpadu a jeho úložišť.
Podskupina zabývající se vzděláváním oznámila plán na vznik Evropské jaderné akademie, která by měla napomoci nedostatku expertů v jaderné energetice. Posledním zmíněným aspektem byly výsledky podskupiny, která pracuje v oblasti nešíření jaderných zbraní.
Poslední z pracovních skupin představila svou analýzu „best practices“, pokud jde o informovanost veřejnosti, konzultace s veřejností o nové jaderné výstavbě a o provozu jaderných elektráren obecně.

Více viz: ›

EU ETS – SNÍŽENÍ EMISÍ CO_2 V ROCE 2008

Podle zprávy Evropské Komise došlo v rámci zařízení spadajících do systému emisního obchodování (ETS) v roce 2008 k celkovému poklesu emisí skleníkových plynů o 3 % v porovnání s rokem 2007.

Celkové verifikované emise skleníkových plynů ze všech zařízení v rámci EU ETS jsou ve výši 2,118 mld. tun CO_2–ekvivalentu, což je o 3,06 % méně než v roce 2007 a to i přesto, že ve stejném období došlo k nárůstu HDP v zemích EU–27 o 0,8 % (údaje nezahrnují data z BG, Lichtenštejnska a Norska, která jsou za rok 2007 neúplná). Přestože zpomalení ekonomiky v důsledku ekonomické krize, která začala na podzim 2008, se významně promítlo do situace zařízení v rámci ETS, je pokles emisí z velké části i důsledkem opatření přijatých jednotlivými zařízeními v reakci na cenu uhlíku, která byla v průběhu roku 2008 až do doby, kdy jí zasáhla krize, poměrně stabilní. I přes pokles celkového počtu zařízení v systému (o 217 méně v porovnání s 2007) v důsledku aplikace opt-out pravidla pro některá malá zařízení, se celkové množství emisí pokrytých ETS rozšířilo (zejména díky vyšší harmonizaci definice zařízení, která do systému spadají a zapojení Islandu, Lichtenštejnska a Norska do ETS). K termínu 30. dubna 2009 nevyřadilo povolenky méně jak 1 % zařízení, přičemž se jedná vesměs o malá zařízení, jejichž emise představují méně jak 0,5 % celkových emisí v rámci ETS. Podíl kreditů flexibilních mechanismů Kjótského protokolu (tzv. CERs a ERUs), jejichž využití umožňuje ve druhém obchodovacím období tzv. propojovací směrnice (linking directive, 2004/101/ES) činil 3,9 %, převážná část kreditů pochází z projektů realizovaných v Číně (41 %), dále Indii, Jiží Koree a Brazílie.

Více informací viz:

VÝROČNÍ KONFERENCE EURELECTRIC V BUKUREŠTI

V polovině června proběhne každoroční výroční konference Eurelectricu, asociace evropských výrobců elektrické energie sdružující zástupce 27 členských států EU, kandidátských zemí a některých dalších zemí OECD (více o asociaci viz:).

Program letošní konference reflektuje cíl Eurelectricu, který byl vyhlášen jeho presidentem Larsem Josefssonem, a to dosažení uhlíkově-neutrálního sektoru energetiky do roku 2050. Závazek je reakcí na výsledky IPCC panelu a Sternovy zprávy o stavu klimatu a opatřeních, která jsou nutná k omezení negativních, resp. katastrofických dopadů změny klimatu – opatřeních zajišťujících nepřekročení 2˚C hranice zvýšení globální teploty v porovnání s pre-industriálním obdobím a zároveň potvrzením konstruktivního postoje evropské energetiky k jedné z největších výzev současnosti. Pro stabilizaci CO_2 v atmosféře to představuje zhruba 60–80 % snížení emisí (stabilizace koncentrace na úrovni 440 ppm) což aplikováno na sektor energetiky zemí OECD znamená právě dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050. Nedílnou součástí úspěšného naplnění závazků EU v oblasti životního prostředí, resp. změny klimatu jsou změny v energetické infrastruktuře (elektrických sítích); termín „smart grids“ je v této souvislosti skloňován velmi často nejen v kontextu s očekávaným nárůstem výroby z obnovitelných zdrojů. Debata výrobců, spotřebitelů a dalších zúčastněných stran v rámci konference by se měla soustředit na hlavní problémy a výzvy, které politika v této oblasti a konkrétní legislativní nástroje přijaté na úrovni EU, přinášejí. Bezpečnost dodávek je třetím vrcholem pomyslného trojúhelníku vzájemně provázaných cílů, před které je evropská energetika v dnešní době postavena. Představuje přitom nejen bezpečnost dodávek paliv, ale rovněž odpovídající přenosové a distribuční kapacity a spolehlivé portfolio výroby.

Více k programu konference viz:

NEJVĚTŠÍ VĚTRNÁ FARMA V EU

21. května 2009 uvedli ve Skotsku do provozu nejrozsáhlejší komplex větrných elektráren na souši v Evropě.

Areál 140 turbin ve Whitelee v okrese Lanarkshire má kapacitu 322 megawattů, které mohou zásobovat elektřinou až 180.000 domácností. První ministr skotské vlády Alex Salmond ve středu oznámil, že jeho vláda schválila rozšíření areálu ve Whitelee o dalších 36 turbín s kapacitou 130 megawattů. Komplex se skládá z turbín vysokých 110 metrů a pokrývá plochu velkou jako centrum Glasgow. Elektřina se tu začala vyrábět již před rokem a ve středu byly turbíny napojeny na rozvodnou síť. Podle Keithe Andersona, ředitele energetické společnosti ScottishPower Renewables, se nyní jedná se skotskou vládou o vytvoření rozsáhlého komplexu větrných elektráren u skotského pobřeží. Měl by kapacitu 1800 megawattů, tedy více než pětkrát víc než Whitelee.

Anderson zdůraznil, že výhodou právě otevřeného areálu je blízkost Glasgow a snadné napojení na rozvodnou síť. Kvůli větrným elektrárnám musel být nicméně přemístěn radar glasgowského letiště.

Více viz:

EU A AUSTRÁLIE SPOJÍ SÍLY V BOJI S KLIMATICKÝMI ZMĚNAMI

Evropský komisař pro energetiku Andris Piebalgs se na své první návštěvě Austrálie setkal s vládními představiteli země.

Hlavním tématem diskuze byl společný postup v otázkách boje s klimatickými změnami, využívání čisté energie a bezpečnost dodávek. Setkání se zaměřilo i na konferenci OSN k Rámcové úmluvě o změně klimatu, která se uskuteční v prosinci v dánské Kodani. Piebalgs také v Melbourne podepsal dohodu, podle níž se EU stane partnerem Austrálie v projektu Globálního institutu separace a ukládání CO_2 (CCS). Tato iniciativa australské vlády je zaměřena na rozšíření technologie CCS po světě a doposud se k ní připojilo na 85 subjektů, z toho 16 národních vlád a 40 velkých společností. Austrálie je významným světovým hráčem na energetickém poli. Je čtvrtým největším producentem uhlí a jeho největším exportérem. Navíc je důležitým výrobcem LNG a na jejím území se nachází třetina světových zásob uranu.

SPOJENÉ STÁTY PŘEDBĚHLY NĚMECKO VE VÝROBĚ ELEKTŘINY Z VĚTRNÝCH ELEKTRÁREN

Podle zprávy organizace Worldwatch Institute došlo loni k výměně na první pozici producentů energie z větrných elektráren.

Německo bylo totiž poprvé v historii na čelní pozici vystřídáno Spojenými státy. Zatímco v Německu došlo v roce 2008 k poklesu objemu výroby oproti předchozímu roku, v USA ve stejném období narostla výroba elektřiny z větru o 50 % ve srovnání s rokem 2007. Německo však energií získanou z větrných turbín pokryje 7,5 % spotřeby elektřiny, zatímco v USA je to pouze 1 %.

Jiná organizace, Global Wind Energy Council (GWEC), nicméně předpovídá pro rok 2009 útlum stavby nových větrných elektráren v USA v důsledku globální finanční krize, přičemž nejvíce turbín letos podle GWEC vztyčí Čína.
Více viz:

PODLE PŘEDPOVĚDÍ LETOS POKLESNE SPOTŘEBA ELEKTŘINY

Mezinárodní energetická agentura (IEA) zveřejnila předpověď, dle níž celosvětová spotřeba elektrické energie letos poklesne.

Stane se tak poprvé od roku 1945. IEA očekává o 3,5 % nižší spotřebu než v roce 2008. Například Čína spotřebuje o 2 % a Rusko dokonce o 10 % méně elektřiny oproti loňskému roku. Z velkých světových ekonomik se propad netýká pouze Indie, u které analytici z IEA naopak předpovídají nárůst spotřeby ve výši 1 %. Hlavní ekonom IEA Fatih Birol k výsledkům analýzy dodává, že předpověď potvrzuje, v jak hlubokém útlumu se svět nalézá. V minulosti podle něj čas od času došlo k poklesu spotřeby ropy, ale u elektrické energie nikoliv. Ještě vloni přitom IEA odhadovala růst spotřeby elektřiny pro rok 2009 ve výši 2,5 %. Globální krize však přinutila Agenturu tato čísla změnit.
Více viz:

SUMMIT EU – RUSKO NEPŘINESL POSUN V ENERGETICKÝCH TÉMATECH

Očekávané setkání Evropské unie s Ruskem, které proběhlo ve dnech 21. a 22. května 2009 v Chabarovsku, neskončilo dohodou na klíčových tématech.

Ruský prezident Medveděv odmítl návrh, předložený Evropskou unií, který obsahoval opatření, že dodávky plynu nesmí být ovlivněny případným konfliktem mezi dodavatelem a tranzitní zemí. Medveděv odmítl dohodu podepsat a připomněl oficiální ruské stanovisko, podle něhož lednovou krizi dodávek zemního plynu způsobila Ukrajina, tudíž není důvod přijímat takovouto dohodu mezi EU a Ruskem. Dalším bodem jednání, který neskončil shodou, byla ratifikace tzv. Energetické charty, jíž Rusko odmítá podepsat od roku 1991. Moskva naopak plánuje vlastní alternativu k tomuto dokumentu. Rusko kromě nepřijetí obou návrhů ostře kritizovalo liberalizaci evropského energetického trhu. Předseda zahraničního výboru ruského parlamentu, Michail Margelov, mj. prohlásil, že Rusko nehodlá těžbu a tranzit strategických surovin přenechat soukromému sektoru.
Více viz:

ZEMĚ POBALTÍ PODEPSALY DOHODU O ENERGETICKÉM PROPOJENÍ SE ŠVÉDSKEM

Tři pobaltské země podepsaly dohodu, která umožní propojit jejich energetické soustavy se Švédskem. Energetický komisař Piebalgs dohodu uvítal a uvedl, že bude sloužit nejen k rozvoji trhu s elektřinou mezi zeměmi z obou stran Baltského moře, ale zároveň posílí bezpečnost dodávek elektřiny do postsovětských pobaltských republik. Smlouva je prvním konkrétním výstupem práce expertní skupiny, jejíž práci spustil loni v říjnu předseda Evropské komise J. M. Barroso. Pobaltský projekt je součástí Evropského energetického plánu obnovy (EEPR). Pokud se podaří projekt úspěšně dokončit, vymaní se Litva, Lotyšsko a Estonsko z pozice tzv. energetického ostrova a připojí se na plný vnitřní trh. Technicky bude spojení zajištěno 340 km dlouhým podmořským kabelem.
Více viz:

ŠVÉDOVÉ CHTĚJÍ PROSADIT ZAVEDENÍ UHLÍKOVÉ DANĚ

V červnu se Švédsko stane předsednickou zemí EU. Švédský ministr životního prostředí, Andreas Carlgren, se chce v rámci předsednictví zasadit o zavedení uhlíkové daně. Podle jeho slov je uhlíková daň cestou k omezení emisí, které „nepokrývají“ emisní povolenky.

Ve Švédsku je uhlíková daň zavedena již od roku 1991. V praxi to znamená, že každý Švéd zaplatí za litr pohonných hmot o 2,34 švédských korun navíc. Další zemí, kde tento systém funguje, je Finsko, kde byla uhlíková daň v roce 1995 navýšena na 38,30 finské marky za 1 tunu CO_2 a přinesla podle odhadů 5% snížení emisí tohoto plynu. Spojenci ve švédské snaze by se mohly stát i další země, kde již je daň zavedena, tj. Norsko, Dánsko a Slovinsko.

Co je to uhlíková daň?
Uhlíková daň je daň z obsahu uhlíku v palivech – tedy daň z emisí oxidu uhličitého ze spalování fosilních paliv. Atomy uhlíku jsou přítomny ve všech fosilních palivech – uhlí, ropě a zemním plynu. Vazba mezi atomy vodíku a uhlíku je primárním zdrojem energie z fosilních paliv a tepla uvolněného při spalování paliva. Protože se při spalování uhlíkatých paliv v množství korelujícímu s obsahem uhlíku uvolňuje CO_2, má se za to, že jejich zdanění je nástroj, jak výši odvodů přímo navázat na množství emisí vznikajících při procesu spalování.

Jaký by byl efekt zavedení uhlíkové daně?
Uhlíková daň není podle řady expertů řešením, jak zastavit globální změny klimatu, ale podle představ švédských politiků by mohla vést k úsporám energie a snížení emisí CO_2. Tím by se podle jejich názoru mohla snížit závislost států na dovozu fosilních paliv a využití obnovitelných zdrojů energie. Švédové tvrdí, že uhlíková daň by mohla řešit i řadu sociálních problémů lokálního i globálního charakteru. Je ovšem otázkou, nakolik jsou tyto představy reálné v prostředí, ve kterém by překotný transfer na jiné zdroje energie mohl naopak nové sociální problémy vyvolat a staré prohloubit. V každém případě by se o takovém opatření nemělo uvažovat izolovaně – v novém kontextu by se mohlo posoudit např. v souvislosti s reálností nového systému obchodování s povolenkami (tj. zda má smysl postihovat spotřebu uhlíkatých paliv dvojím způsobem?) či s podporou vyššího podílu jaderné energetiky na celkovém energetickém mixu. Takovým otázkám by se podle našeho názoru nevyhnulo ani samotné Švédsko.

Jaké jsou reální šance zavedení uhlíkové daně v EU?
Odborníci to vidí spíše skepticky. Členské státy mají obecně záporný vztah k plošnému zavádění podobných nařízení, což se potvrdilo i v případě emisních povolenek. Christian Egenhofer z bruselského think-tanku CEPS soudí, že to hlavně pramení z obavy z narušení jejich fiskální autonomie. Obecně by také nebylo příliš vítáno v zemích, které sázejí na podporu ekonomického rozvoje formou celkově nízkých daňových kvót. Vzhledem k rozdílným podmínkám ve způsobech zajišťování potřeby energií v jednotlivých členských státech je nadto energetika chápána jako politicky vysoce citlivý sektor a jednotlivá opatření vhodná pro některé země mohou mít silně negativní účinky ve státech jiných.

EVROPSKÝ PLÁN HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY SE REALIZUJE

18. května Komise odstartovala podávání žádostí o dotace na projekty klíčové energetické infrastruktury.

Mezi tyto projekty patří především projekty na propojovací vedení mezi členskými státy, projekty větrných farem či projekty v oblasti separace a ukládání CO_2. Výzva Komise k předkládání projektů je součástí implementace tzv. recovery plánu (tedy plánu hospodářské obnovy), na kterém se v nedávné době dohodla Rada EU a Evropský parlament.
Předkladatelé projektů byli vyzváni, aby předložili své žádosti do 15. července tohoto roku. Evropská komise očekává podepsání prvních dohod o poskytnutí dotace do konce tohoto roku.
Na podporu dotovaných projektů by přitom měla EU dát téměř 4 mld eur, které významně pomohou zvýšit energetickou bezpečnosti zejména těch nejzranitelnějších členských států EU.

Více viz:

KOMISE ZAŽALOVALA SLOVENSKO

V květnu opět zasedalo kolegium Evropské komise v oblasti žalob proti členským státům.

V oblasti elektroenergetiky tak podala Evropská komise žalobu proti Slovensku, protože podle jejího názoru SR nezabezpečila nediskriminační přístup k přenosové soustavě podle směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou 2003/54/ES.
Komise se domnívá, že přístup třetích stran je klíčovým pro úspěšné fungování evropského vnitřního trhu

s elektřinou. Podle Evropské komise přitom slovenský provozovatel přenosové soustavy poskytuje některým účastníkům trhu přednostní přístup k vedení mezi SR a Polskem a SR a Maďarskem. Slovenský provozovatel tak neposkytuje na trh veškerou dostupnou kapacitu v rozporu s čl. 21 odst. 1 a čl. 9 písm. a) směrnice.

Více informací viz:

VOLBY DO EP VĚTŠINU EVROPANŮ NEZAJÍMAJÍ

Zatímco Evropská unie většinu jejích občanů „zajímá“, s volbami do Evropského parlamentu je to poněkud horší.

Podle čerstvě zveřejněného průzkumu veřejného mínění se 18 % Evropanů o volby do EP vůbec a 35 % spíše nezajímá, 35 % se pak o volby spíše zajímá a jen 11 % jeví o volby velký zájem. Vůbec nejvíce občanů, kteří o volby nejeví zájem, je v Litvě a na Slovensku (35 % obyvatel o volby nejeví žádný zájem), kde v posledních volbách vhodilo svůj hlas do urny pouhých 17 % občanů (nejnižší účast v evropských volbách v historii).
Na opačné straně stojí malé země EU: Lucembursko (29 %), Irsko (25 %) a Malta (23 %).
Více viz:

CENTRALIZOVANÉ STÁTY MAJÍ HORŠÍ EKONOMIKU

Členské země EU, kde mají regiony větší pravomoci a zodpovědnost v daňové, legislativní a vzdělávací politice mají lepší ekonomické výsledky než centralizované státy.

K těmto závěrům dospěla studie zveřejněná švýcarským výzkumným institutem BAK. Jako nejvíce centralizované státy vyhodnotila studie Bulharsko, země Pobaltí, Řecko, Dánsko, Irsko a Francii (studie nezahrnovala nejmenší státy Lucembursko, Maltu, Slovinsko a Kypr), naopak na druhé straně stojí Německo, Belgie, Španělsko, Rakousko a Itálie.
Hodnocení bylo sestaveno na základě mnoha kritérií, například v jakém poměru jsou úředníci zaměstnáni na státní nebo regionální úrovni. Ze studie vyplynulo, že decentralizace má pozitivní vliv na hodnotu HDP a ekonomický růst země.
Nově příchozí, vesměs postkomunistické země sice vykazují vysoká čísla růstu ekonomiky i přes vysokou míru centralizace, nicméně podle BAK by v případě přidělení větších pravomocí regionům dosahovaly mnohem lepších výsledků.
Více viz:

PŘÍZNIVÁ PROGNÓZA EBDR

Hospodářství střední a východní Evropy může čekat oživení již v roce 2010.

Na výročním zasedání Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) to prohlásil její ředitel Thomas Mirow. EBRD byla založena v roce 1991 na pomoc postkomunistickým ekonomikám a nedávno ohlásila ukončení svojí činnosti k roku 2010. Toto rozhodnutí nicméně bylo tváří v tvář globální ekonomické krizi přehodnoceno a instituce bude fungovat i nadále. Banka hodlá nejohroženějším ekonomikám uvolnit ze svých prostředků 7 milionů eur, přičemž již dříve přispěla 6 miliardami eur na projekty Světové banky a Evropské investiční banky. Mirow uvedl, že i přes určitá úskalí se pro příští rok počítá s růstem ekonomik zmíněného regionu v rozsahu 1,4 %. Zdůraznil potřebu přijetí globálního finančního rámce tak, aby se mohlo v budoucnu snáze předejít podobně

rozsáhlým krizím či alespoň minimalizovat jejich důsledky.
Více viz:

IRSKO PLÁNUJE INTENZIVNĚJŠÍ KAMPAŇ PŘED REFERENDEM O LISABONU

Podle irského ministra zahraničí Michaela Martina musí být vládní kampaň ve prospěch přijetí Lisabonské smlouvy mnohem masivnější než tomu bylo před prvním všelidovým hlasováním, ve kterém se většina Irů vyslovila proti její ratifikaci.

V červnu 2008 celkem 53,4 % Irů vyjádřilo svoji nechuť k reformě EU. Průzkumy ukázaly, že jedním z hlavních důvodů nepříznivého výsledku byla špatná srozumitelnost smlouvy. Právě na lepší vysvětlování Lisabonu voličům by se podle Martina měla nyní irská vláda zaměřit. Podle posledních průzkumů veřejného mínění obliba reformní smlouvy v zemi stoupá. Lisabonská smlouva má nyní 52 % příznivců. Na vzestupu touhy Irů po těsnější integraci se výrazně podepisuje současná hospodářská krize a potřeba vzájemné spolupráce.
Více viz:

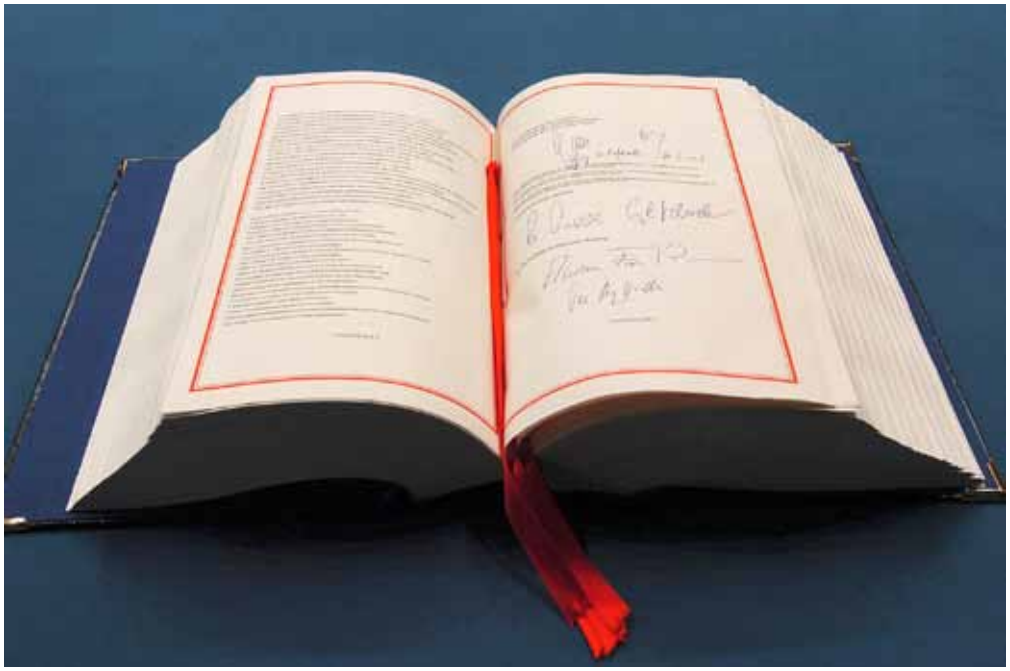

KOMISE VYBRALA DVA OPERÁTORY PRO DRUŽICOVÉ MOBILNÍ SLUŽBY

Komise vybrala dvě zkušené společnosti, Inmarsat Ventures Ltd. a Solaris Mobile Ltd., aby zajistily celoevropský chod tzv. družicových mobilních služeb (MSS).

MSS umožní přístup k moderním bezdrátovým službám, zejména na venkově, jako je například vysokorychlostní internet, mobilní televize nebo rádiová (tísňová) komunikace. Příjem bude zajištěn prostřednictvím tzv. přenosných terminálů, malých ,,krabiček‘,, které mohou jednak lidé nosit u sebe nebo mohou být nainstalovány např. do automobilů. Celoevropské výběrové řízení, zahájené v srpnu 2008, proběhlo v úzké spolupráci s Evropským parlamentem a členskými státy Unie. Členské státy nyní musí zajistit, aby vybraní operátoři měly právo používat konkrétní rádiové frekvence a také provozovat v jednotlivých zemích své systémy. Poskytování služeb na komerční úrovni by mělo začít do dvou let od vyhlášení výsledků výběrového řízení.
Více viz:

25. DUBNA Německé ministerstvo životního prostředí zveřejnilo průzkum, podle kterého si dvě třetiny obyvatel země přejí pokračování postupné eliminace využívání jaderné energie.

29. DUBNA Evropský komisař pro energetiku Andris Piebalgs obdržel na Globálním fóru pro energetickou účinnost v Paříži cenu „Vizionář energetické účinnosti“.

1. KVĚTNA Skotská energetická společnost Scottish Power vyhrála rozsáhlé výběrové řízení na zásobování pouličního osvětlení a veřejných budov proudem z větrných elektráren. Většinu poptávky pokryje největší větrná farma v Evropě – Whitelee.

15. KVĚTNA Společnosti Eni a Gazprom za přítomnosti Silvia Berlusconiho a Vladimíra Putina podepsaly další dohodu o spolupráci na projektu South Stream. Součástí smlouvy je navýšení roční přepravní kapacity z 31 na 63 miliard m^3 zemního plynu za rok.

13. – 15. ČERVNA se v Londýně koná 20. Světové naftové fórum. Na této obsáhlé konferenci vystoupí velké množství energetických odborníků z celého světa.
Více informací na adrese

22. – 25. ČERVNA se v kazašské Alma Atě uskuteční konference Oil & Gas Outlook Central Asia, zaměřená na investice v plynařském a ropném sektoru v oblasti střední Asie.
Podrobnosti na

SUMMIT O ZAMĚSTNANOSTI

V Praze se dne 7. května uskutečnil summit o zaměstnanosti, na kterém se projednávaly možnosti, jak se vyrovnat s dopady globální krize. Na summitu se sešli Vladimír Špidla, evropský komisař pro zaměstnanost, José Manuel Barosso a premiéři současné sociální Trojky – České republiky, Švédska a Španělska.

Podle nejnovějších prognóz by mohla nezaměstnanost v roce 2010 vzrůst až na 10 %, některé z nich hovoří až o 13 %. Vladimír Špidla k situaci uvedl: „V této krizi jsou naší prioritou lidé – udržet je v práci a vrátit je co nejdříve zpět na jejich pracovní místa.
Musíme použít všechny nástroje, které jsou nám k dispozici, abychom omezili dopad krize na reálnou ekonomiku a na lidi, zejména na jejich obživu.“ Na výstupy z tohoto jednání naváže Komise v červnu na zasedání Evropské rady.
Členské státy a evropské instituce již přijaly řadu opatření na zmírnění negativních dopadů krize, jejichž společným jmenovatelem a hlavní prioritou by měla být politika zaměstnanosti. Na summitu byly proto definovány tři základní oblasti úkolů takové politiky: udržení zaměstnanosti a podpora mobility, zlepšení dovedností a lepší sladění s potřebami trhu práce a zvýšení přístupu k zaměstnání. Na pracovním trhu by v současné době neměly vznikat žádné bariéry, které by bránily jeho plnému otevření. Proto někteří politici kritizovali nedávné rozhodnutí Rakouska a Německa, že neotevřou svůj pracovní trh pro deset nových členských států. Jejich strach z přílivu pracovní síly z východu je krátkozraký. Mobilita v rámci EU je zejména v době hospodářských potíží velmi důležitá.
Konkrétním výstupem ze summitu byl návrh deseti opatření pro boj s nezaměstnaností, mezi něž patří např. snaha udržet pokud možno co nejvíce lidí na jejich pracovních místech prostřednictvím dočasného přizpůsobení pracovní doby v kombinaci s rekvalifikací a s podporou veřejného financování (včetně financování z Evropského sociálního fondu) či podpora podnikání a vytváření pracovních míst, například snížením nemzdových nákladů na práci. Rovněž by měly být podporovány trhy práce přístupné všem prostřednictvím zajištění pracovních pobídek, účinných aktivních politik na trhu práce a modernizace systémů sociální ochrany, lepší integrace znevýhodněných skupin, včetně pracovníků s nízkou kvalifikací, migrujících pracovníků a zdravotně postižených osob.
Dalším z opatření formulovaných na summitu je pomoc nezaměstnaným a mladým lidem začít své vlastní podnikání, např. poskytnutím školení na podporu podnikání a počáteční kapitál, nebo snížením či zrušením daňové povinnosti v začátku podnikání. Zástupci podniků na summitu upozorňovali, že zaměstnanost mj. souvisí s pružností pracovně právní legislativy – jsou-li tyto předpisy příliš „ochranářské“, podniky nemají motivaci vytvářet nová pracovní místa.
Vzhledem k silné tradici „sociálního státu“ v Evropě nebude snadné sladit podpůrná opatření tak, aby přinášela celkově pozitivní efekt a zároveň nenarušovala sociální smír. Nic jiného ovšem Evropě nezbývá, má-li se naplnit volání předsedy Evropské komise J. M. Barrosa na pražském summitu po konkrétních opatřeních namísto „krásných slov“.